

PARLAMENT DE CATALUNYA

Serveis d'Assessorament Lingüístic

RECOMANACIONS PER A LA REDACCIÓ DEL PROJECTE DE LA LLEI DE MESURES

ABRIL DEL 2013

Aquest informe conté diverses recomanacions que poden ajudar en la redacció del projecte de la Llei de mesures.

Els apartats 1, 2 i 3 tracten qüestions relatives a la presentació i distribució de les informacions des d'un punt de vista de la tècnica legislativa. Els apartats 4, 5 i 6 tracten qüestions relatives a les fórmules de redacció. L'apartat 7 conté qüestions terminològiques.

(Per a la redacció dels projectes de llei en general podeu consultar també el [*Llibre d'estil de les lleis i altres textos del Parlament de Catalunya*](#).)

1. Indicació de les supressions (o derogacions) de normes o parts de normes

Les modificacions de textos normatius consisteixen gairebé sempre en **addicions** de preceptes nous (és a dir, lletres, apartats, articles, capítols, etc. nous) o en **modificacions** pròpiament dites (és a dir, modificacions del text d'una lletra, d'un apartat, d'un article, etc. d'una norma).

Les **supressions** són el tipus de modificació que apareix més rarament. Suprimir un precepte equival a derogar-lo, és a dir, des del punt de vista jurídic una supressió és una **derogació**. Hi ha dues qüestions que cal tenir en compte a l'hora de reflectir aquest tipus de canvi en la llei modificadora (en aquest cas, en la Llei de mesures):

- a) Si ho explicitem com a «supressió» o bé com a «derogació»;
- b) i en quina part de la llei ha d'aparèixer aquesta informació.

Habitualment és fer servir la disposició derogatòria de la llei per a incloure-hi la supressió de preceptes. D'aquesta manera, la supressió queda consignada en un lloc controlat (visible i localitzable fàcilment, i, per tant, amb més seguretat jurídica) i la manera d'expressar-ho és, per tant, en forma de «derogació». Així, per exemple:

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Es deroguen els preceptes següents:

- a) Els apartats x i y de l'article x de la Llei xxx
- b) L'article xxx de la Llei xxxx
- c) El Decret legislatiu xxx
- d) [...]

Amb tot, cal dir que hi ha lleis de mesures que contenen supressió de preceptes en l'articulat. Aquests casos s'han d'entendre com a excepcions (de vegades per voluntat explícita del legislador). En qualsevol cas, quan això passa la manera d'expressar-ho és indicant una «supressió». Per exemple:

(Llei 7/2011, del 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres)

ARTICLE 37. MODIFICACIÓ DEL CAPÍTOL TERCER DEL TEXT ARTICULAT...

1. Es modifica l'apartat 2 de l'article 52 del text articulat...
2. Se suprimeix l'apartat 3 de l'article 53 del text articulat...

En aquest punt hem de fer dos advertiments:

La darrera llei de mesures (2012) conté moltes supressions expressades al cos de l'articulat (que no apareixen en la disposició derogatòria) i, a més, la mateixa disposició derogatòria té, al seu torn, moltes derogacions dividides en tres disposicions. Es tracta d'una distribució «anormal», fruit de com es va fer la tramitació d'aquest projecte concret (una llei de mesures que, *de facto*, era una llei òmnibus més). Per tant, no és un text per a tenir en compte com a model a seguir.

Les lleis òmnibus aprovades el 2011 van rebre un tractament específic que, si bé és sistemàtic i coherent entre elles, tampoc no és el model que s'ha de seguir per a les lleis de modificació en general (ni per a la Llei de mesures, en concret). En aquest corpus de lleis, en què coincidien diverses lleis modificades, la majoria de supressions es va decidir de mantenir-les en l'articulat, juntament amb els altres tipus de modificacions que es feien a una mateixa llei (addicions, modificacions i, també, supressions). Tot i així, les supressions es van expressar en forma de derogació. Per exemple:

(Llei 10/2011, del 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa)

ARTICLE 32. DEROGACIÓ DE L'ARTICLE 14 DE LA LLEI 2/1993

Es deroga l'article 14 de la Llei 2/1993.

ARTICLE 33. DEROGACIÓ DE LA DISPOSICIÓ FINAL PRIMERA DE LA LLEI 2/1993

Es deroga la disposició final primera de la Llei 2/1993.

2. Numeració de les addicions i modificacions

Els preceptes afegits han de seguir la numeració del text modificat si s'afegeixen al final d'una sèrie. Per exemple, si la llei té quatre articles i n'hi afegim un de nou, li atorguem el 5:

S'afegeix un article, el 5, a la Llei 17/1995, amb el text següent [...]

Si els preceptes afegits s'intercalen entre dos preceptes consecutius, s'han de numerar mantenint el número del precepte anterior de la llei modificada i incorporant-hi el numeral llatí que correspongui (*bis*, *ter*, *quater*, etc.). Per exemple, si afegim dos articles entre els articles 3 i 4, ho farem així:

S'afegeixen dos articles, el 3 bis i el 3 ter, a la Llei 17/1995, amb el text següent [...]

Ara bé, quan un mateix article –o un capítol– és afectat per diverses modificacions (que tant poden ésser addicions com modificacions pròpiament dites), i sobretot si això pot generar confusió sobre la redacció final d'aquest, es pot reproduir tota la part de la norma afectada (tot l'article o tot el capítol) com si es tractés d'una sola modificació. Aquesta tècnica es pot aplicar sempre que no comporti reproduir una quantitat de text desproporcionada amb relació a les modificacions introduïdes, que a vegades poden ésser mínimes.

En aquest cas tampoc no és recomanable renumerar els preceptes, sinó que les addicions s'introdueixen amb el número corresponent a l'apartat anterior més el numeral llatí. Per exemple:

Es modifica l'article 5 de la Llei 17/1995, que resta redactat de la manera següent:

- «1. [reproducció del text original o, si s'escau, modificat]*
- »2. [reproducció del text original o, si s'escau, modificat]*
- »2 bis. [reproducció del text nou]*
- »3. [reproducció del text original o, si s'escau, modificat]*
- »3 ter. [reproducció del text nou]»*

3. Criteris generals per a la inclusió de modificacions d'altres lleis i de normativa nova

La Llei de mesures té habitualment un primer bloc per a les mesures fiscals, un altre per a mesures de tipus administratiu i altres, i un bloc per a la regulació d'altres qüestions (modificant normes ja existents o creant-ne de noves).

És important remarcar que aquest darrer bloc no hauria de contenir modificacions substancials la dimensió o importància dels quals podria conformar un projecte de llei independent respecte de la Llei de mesures. Per exemple, la Llei 25/1998, del 31 de desembre, de mesures administratives, fiscals i d'adaptació a l'euro, crea l'Agència Catalana de l'Aigua, i en vuit extensos articles n'estableix tota la regulació.

En qualsevol cas, les modificacions de lleis que no són per a l'establiment de mesures fiscals o administratives, i també, i sobretot, la creació de normes i preceptes nous que no responen a cap modificació de normes existents, haurien d'aparèixer sempre adequadament articulades i en apartats (títols o capítols) específics i visibles.

4. Fórmula per a referir-se a consellers i departaments

La fórmula establerta per a indicar el conseller o el departament del qual es descriuen o al qual s'atribueixen unes funcions determinades és:

«el conseller del departament competent en matèria de [especificació de l'àmbit o matèria]»

Exemples:

el conseller del departament competent en matèria de dret civil

el conseller del departament competent en matèria de política territorial

Si ens hem de referir només al departament, la fórmula és anàloga a l'anterior:

«el departament competent en matèria de [especificació de l'àmbit o matèria]»

Exemples:

el departament competent en matèria de dret civil

el departament competent en matèria de política territorial

Els casos anteriors il·lustren la manera habitual de fer referència als departaments de la Generalitat, és a dir, indicant les funcions que tenen atribuïdes o la matèria en què són competents, i, per tant, s'hauria d'evitar fer servir el nom concret del departament.

La utilització dels noms propis dels departaments en aquests contextos vulnera el principi de vigència del text normatiu, ja que els noms dels departaments i les matèries en què són competents poden canviar d'una legislatura a una altra, o també durant la legislatura per decret del Govern. Per tant, no és recomanable des del punt de vista d'una bona tècnica normativa.

Tot i això, en el cas que s'hagi d'esmentar un conseller o un departament concret pel seu nom propi, i no per una de les matèries o àmbits en què sigui competent, cal assegurar-se que el nom amb què se cita és el nom oficial del departament en aquell moment:

el conseller del Departament de Territori i Sostenibilitat

el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

5. Fórmules establertes de redacció de modificacions

La manera de deixar constància d'una modificació en la redacció d'un text ha de seguir sempre el model que es pot extreure d'aquest exemple:

Es modifica la lletra a de l'apartat 2 de l'article 5 de la Llei 21/2011, que resta redactada de la manera següent:

«a) Són famílies nombroses les que defineix la Llei 25/1971, del 19 de juny, de protecció a la família nombrosa, tenint en compte les modificacions que d'aquest concepte ha introduït la Llei de l'Estat 42/1994.»

I pel que fa les addicions:

S'afegeix un article, el 10 bis, a la Llei 7/1993, amb el text següent:

«Article 10 bis. Canvi de titularitat de carreteres entre les administracions catalanes

»1. L'Administració de la Generalitat pot acordar amb altres administracions públiques el canvi de titularitat de les carreteres. Amb aquesta finalitat, l'administració titular de la carretera ha d'incoar l'expedient corresponent, el qual s'ha d'elevat al Govern perquè, si escau, l'aprovi.»

6. Referències a textos refosos

Les referències a modificacions de textos refosos o altres textos aprovats per un decret del Govern han d'indicar que l'article que es modifica pertany pròpiament del text refós i no pas el decret que l'aprova. Així, per exemple:

* Es modifica l'article 9.2-1 del Decret legislatiu 3/2008, del 25 de juny, [pel qual s'aprova el text refós de la Llei de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya,] que resta redactat de la manera següent:

✓ Es modifica l'article 9.2-1 del text refós [de la Llei de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya,] aprovat pel Decret legislatiu 3/2008, que resta redactat de la manera següent:

7. Qüestions terminològiques

meritar – acreditar – produir

Meritar significa 'tenir dret a alguna cosa per raó d'un servei'. De vegades es confonen els usos dels verbs *meritar*, *produir* i *acreditar*, confusió afavorida pel fet que en determinats contextos tots tres verbs tenen el mateix equivalent en espanyol (*devengar*). Una persona pot meritjar una quantitat de diners (hi pot tenir dret), però una quantitat no pot meritjar un interès, sinó que el pot produir o reportar.

* El contribuent ha d'incloure en la declaració la part de l'impost que s'ha deixat de pagar, juntament amb els interessos de demora meritats.

✓ El contribuent ha d'incloure en la declaració la part de l'impost que s'ha deixat de pagar, juntament amb els interessos de demora produïts.

D'altra banda, *acreditar* s'usa amb el sentit de 'justificar el pagament d'un tribut'.

* La taxa es devenga/merita en el moment de la inscripció, per l'ingrés corresponent ha d'ésser previ a la sol·licitud d'inscripció.

✓ La taxa s'acredita en el moment de la inscripció, però l'ingrés corresponent ha d'ésser previ a la sol·licitud d'inscripció.

acreditació – acreditament

Establim una especialització semàntica entre els dos noms deverbals possibles del verb *acreditar*. Així, cal fer servir aquests dos noms segons el significat especialitzat establert per a cada cas: *acreditació* per al sentit de 'demostració d'una identitat o una condició' i *acreditament* per al sentit de 'justificació d'un pagament'. Així, per exemple:

(Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics)

»Article 21.23-3. Acreditament

»La taxa s'acredita mitjançant la realització del fet imposable, però en pot ésser exigit el pagament en el moment en què la persona interessada fa la sol·licitud de la prestació del servei.

»Article 21.23-4. Quota

»L'import de la quota per a la realització dels serveis és de:

»Acreditació de la formació presencial: 137,24 euros.

»Acreditació de la formació a distància: 161,16 euros.»